

## Türkiye’de Sınıf Eğitimi Alanında Yapılan Yaratıcı Düşünme Becerisi Çalışmalarının İncelenmesi

Sarenur Demirkol<sup>1</sup> & Hüseyin Anılan<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye

<sup>2</sup>Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye

Gönderilme Tarihi (Received): 16/05/2024

Düzeltilme Tarihi (Revised): 29/06/2024

Kabul Tarihi (Accepted): 29/06/2024

Yayınlanma Tarihi (Published): 30/06/2024

### Özet

Bu araştırmada, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yapılmış yaratıcı düşünme ile ilgili tez ve makaleler tarama modeli kullanılarak incelenmiş, yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların eğilimi hakkında sonuca ulaşmak amaçlanmıştır. Tarama süreci, “yaratıcılık” ve “yaratıcı düşünme” anahtar kelimeleri kullanılarak YÖK Tez Merkezi, Dergi Park ve Google Akademik veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda yaratıcı düşünme alanında yapılan çalışmaların yayın türüne, kullanılan yöntem, kullanılan veri toplama araç/tekniklerine, katılımcı grubuna ve sınıf eğitimi alanındaki disiplinleri oluşturan alanlara göre dağılımları analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmaların en fazla yüksek lisans tezi ve araştırma makalesi olarak (n=12) yayımlandığı, veri setini oluşturan çalışmaların çoğunluğunun karma araştırma yöntemiyle (n=10) tasarlandığı, katılımcı grubu bağlamında ağırlıklı olarak 4. sınıflarla (n=10) çalışıldığı, veri setini oluşturan çalışmalarda veri toplama aracı olarak en fazla Torrance Yaratıcı Düşünme Testinden (n=10) yararlandığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmanın sonunda yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışma yapacak eğitimci ve akademisyenlere ilkökul 1 ve 2. sınıflarla çalışma yapması öneri olarak sunulmuştur.

**Anahtar kelimeler:** Üst düzey düşünme, yaratıcılık, yaratıcı düşünme, sınıf eğitimi.

### Investigation of Creative Thinking Skill Studies in the Field of Primary Education in Turkey

#### Abstract

In this study, theses and articles related to creative thinking in the field of primary education in Turkey between 2011 and 2023 were examined by using the scanning model, and it was aimed to reach conclusions about the tendency of studies on creative thinking skills. The screening process was carried out in the Council of YOK, Dergi Park and Google Academic databases using the keywords “creativity” and “creative thinking”. In this context, the distribution of the studies conducted in the field of creative thinking according to the type of publication, the method used, the data collection tools/techniques used, the participant group and the fields that constitute the disciplines in the field of classroom education were analyzed. At the end of the study, it was concluded that the studies on creative thinking skills were mostly published as master's theses and research articles (n=12), the majority of the studies constituting the data set were designed with mixed research method (n=10), the participant group was mainly 4th graders (n=10), and the Torrance Creative Thinking Test (n=10) was mostly used as a data collection tool in the studies constituting the data set. At the end of the study, it was suggested that educators and academicians who will conduct studies on creative thinking skills should work with primary school grades 1 and 2.

**Keywords:** Higher order thinking, creativity, creative thinking, primary education

\*Sorumlu Yazar: E-mail: [sarenur96@gmail.com](mailto:sarenur96@gmail.com)

Orcid No: 0000-0002-6544-9381

\*\* Bu araştırma 20-23 Eylül tarihleri arasında EDUCONGRESS 2023’te sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

## GİRİŞ

Bireyi diğer canlı gruplarından ayıran en önemli özellik düşünme eylemidir. Çünkü birey akıl ve dil becerisine sahip olan bir varlıktır ve bu becerilerin gelişim göstermesi düşünme eylemine de katkı sağlar (Tahiroğlu ve Gevrek, 2021). Türk Dil Kurumu (2023) düşünme eylemini felsefi olarak duyum ve izlenimlerden, tasarımlardan ayrı olarak aklın kendine has durumu; karşılaştırma yapma, ayırma, birleştirme gibi kavrama yetisi olarak tanımlar.

Bireyler bir problemi çözmek, belirli hedefleri gerçekleştirmek, bilgileri anlamlandırmak vs. gibi nedenlerden dolayı duyu organları aracılığıyla çevresinden bilgi edinir, bu bilgileri beyinde toplar. Ardından daha önceki bilgi ve tecrübelerle ilişkilendirir, analiz ve sentez gibi bilişsel becerileri kullanarak işler. Böylece zihin dışarıdan gelen uyarıcıları belirli bir amaç doğrultusunda işlemden geçirerek düşünce üretmiş olur (Doğanay, 2014). Düşünme becerisi; bireylerin yaşamlarında karşılaştığı olaylar ve bu olaylar içerisindeki problemlerde ve söz konusu problemlerin çözümünde, zihinsel bir süreç olarak faaliyet gösterir (Sarıkaya, Yayan ve Yamaç, 2023). Düşünme becerisinin önemli bir basamağı da üst düzey düşünme becerisidir. Üst düzey düşünme becerisi ezberden farklı olarak, bilgiyi işleyerek yeniden organize etme, bilgiyi tekrar oluşturma ve kullanma işlevlerine yönelik becerileri kapsamaktadır (). Üst düzey düşünme, kişinin zihninde sakladığı ve yeni edildiği bilgileri, karmaşık bir durumda çözüm yolları bulmak ya da bir hedefi hayata geçirmek için birleştirdiğinde ya da yeniden düzenlediğinde meydana gelir (Lewis ve Smith, 1993). Üst düzey düşünme becerilerini, eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcı düşünme, analitik düşünme, yansıtıcı düşünme, üstbilişsel düşünme gibi beceriler oluşturur (Yıldırım Suna ve Benzer, 2023).

Yaratıcılık, boşlukları, rahatsız edici ya da eksik öğeleri önceden sezip, bunlar hakkında düşünmek ya da varsayımlar kurmak; daha sonra bu durumları sınamak, ortaya çıkan sonuçları birbirleriyle karşılaştırmak ve olasılıkla bu varsayımları değiştirerek tekrar sınamak ve sonucu ortaya koymaktır (Torrance, 1974). Üst düzey düşünme ve 21.yüzyıl becerilerinden olan yaratıcı düşünme becerisi ve yaratıcı düşünme süreci, tüm duyuşsal ve bilişsel etkinliklerde, her türlü çalışmanın içerisinde bulunmaktadır (Gök ve Erdoğan, 2011). Kişinin geçmiş yaşantılarından elde ettiği deneyimleri, yaşadığı problemlere yeni bir çözüm yolu bulması ve yeni bir teknik desenlemesi veya bir performansı yerine getirmede yeni bir teknik ya da stil oluşturması yaratıcı düşünmedir (DeVito, 1971). Yaratıcı düşünme, problemlerin çözümüne karşın istekli olma ve sadece ürün değil aynı zamanda düşünce geliştirme sürecidir (Çelik ve Dikmenli, 2021). Bu bağlamda yaratıcılık ve yaratıcı düşünme becerileri için bire bir aynıdır denilemez. Ayrıca yaratıcı düşünme yeni bir durum karşısında farklı fikirler ortaya koyma ve gündelik hayatta bireyin karşısına çıkan problemlere çok yönlü ve özgün çözümler getirmesidir (Temizkan, 2011). Yaratıcı düşünme becerisi sayesinde bireyler yaşadığı olaylara farklı yönden bakabilir, kimsenin göremediğini görebilir ve öğrendiklerini farklı durumlara da uyarlayabilir (Eğmir, Keskin ve Pektaş, 2020). Öğrencilerde yaratıcı düşünmeyi geliştirmenin farkı boyutları bulunmaktadır. Evrim yöntemi, sentez yöntemi, devrim yöntemi, yeniden uygulama yöntemi ve yön değiştirme yaratıcı düşünmeyi geliştiren boyutlardır (Harris, 1998).

Türkiye’de yaratıcı düşünme becerilerine yönelik alanyazın incelendiğinde; Bal (2014) Türkçe dersi öğretim programlarında yaratıcı düşünme becerisinin 2. sınıftan itibaren yoğunlaştığını belirlemiştir. Polat (2017) ise sınıf öğretmenlerinin yaratıcılık düzeylerini kıdem, çocukken yaşadığı yerleşim birimi, kitap okuma alışkanlığı gibi bazı değişkenlere göre incelemiştir. Haymana (2020) robotik kodlama eğitiminin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerine etkisini incelemiştir. Özkale, Kılıç ve Yelken (2020) fen bilimleri dersinde yapılan etkinliklerin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerine yönelik görüşlerini araştırmıştır. Alkan ve Cengiz (2022) yaratıcı düşünmeyi konu alan ulusal çalışmalarını betimsel içerik analiziyle derleyip toparlayarak okuyucuya

sunmuşlardır. Karakaş (2023) Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı düşünme becerisini geliştirmeye yönelik öz yeterliklerini ele almıştır. Bu araştırmada ise Türkiye’de sınıf eğitimi alanında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmaların eğiliminin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın alanyazına bu yönüyle katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

### ***Araştırmanın Amacı***

Bu araştırmada, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yapılmış yaratıcı düşünme becerisi ile ilgili tez ve makaleler tarama modeli kullanılarak incelenmiş, yaratıcı düşünme çalışmalarının eğilimi hakkında sonuca ulaşmak amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların araştırma yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?
3. Sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların veri toplama araç/tekniklerine göre dağılımı nasıldır?
4. Sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların katılımcı gruplarına göre dağılımı nasıldır?
5. Sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların sınıf eğitimi alanındaki disiplinlere göre dağılımı nasıldır?

## **YÖNTEM**

### ***Araştırma Modeli***

Bu araştırmada Türkiye’de sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerileri çalışmalarının eğilimi tespit edilmek istenilmiştir. Tarama modeline göre gerçekleştirilen araştırmada betimsel yaklaşımdan yararlanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan durumu var olan şekliyle betimlemeyi amaçlayan modeldir (Karasar, 2006). Çalışma kapsamında Dergi Park, Google Akademik ve YÖK Tezde yer alan sınıf eğitimi alanına ilişkin toplam 27 çalışma araştırmaya dâhil edilmiştir.

### ***Veri Kaynaklarının Seçim Kriterleri***

Bu araştırmanın veri kaynaklarını belirlemek amacıyla bazı kriterler belirlenmiş, bu kriterler aşağıda sunulmuştur.

- 2011-2023 yılları arasında yayımlanan çalışmalar,
- Lisansüstü tez ve araştırma makalesi olarak yayımlanmış ulusal çalışmalar,
- Dergi Park, Google Akademik ve Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezinde yer alan tam metin çalışmalar,
- Türkiye’de sınıf eğitimi alanında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmalar,
- Türkçe veya İngilizce olarak yayımlanan çalışmalar,
- “Yaratıcılık” ve “yaratıcı düşünme” anahtar kelimelerini içeren çalışmalar.

## *Verilerin Toplanması ve Analizi*

Bu araştırmada verilerin analizinde betimsel içerik analizinden faydalanılmıştır. Betimsel içerik analizi, belirli bir konuya ilişkin yapılan çalışmaların ele alınarak eğilimlerinin ve araştırma sonuçlarının betimsel bir boyutta değerlendirmesini kapsayan sistematik çalışmalardır (alık ve Sözbilir, 2014). Araştırmada veri seti oluşturulurken “yaratıcılık” ve “yaratıcı dşnme” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Veriler, YÖK Tez Merkezi, Dergi Park ve Google Akademik arama motoru kullanılarak toplanmıştır. Araştırmayı oluşturan çalışmalar detaylı bir şekilde okunmuş ve derinlemesine analiz edilmiştir. Araştırma problemlerine göre incelenmiş, her bir temaya göre kodlanmıştır. Veri kaynağını oluşturan çalışmalar kolaylık açısından A1, A2... şeklinde kodlanmıştır.

## **BULGULAR VE YORUM**

Bu bölümde araştırmanın amacına ve alt amaçlarına yönelik bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

**Tablo 1.** Türkiye’de Sınıf Eğitimi Alanında Yaratıcı Dşnme alışmalarının Araştırma Türlerine Göre Dağılımı

	<b>Yüksek Lisans</b>	<b>Araştırma Makalesi</b>	<b>Doktora</b>
(A1. Adıgüzel, 2016)	×		
(A2. Ahlatçioğlu, 2020)	×		
(A3. Arkan, vd., 2019)		×	
(A4. Bal, 2014)		×	
(A5. Durnacı ve Ültay, 2020)		×	
(A6. Erdoğan, 2014)		×	
(A7. Erdoğan, 2021)	×		
(A8. Gök ve Erdoğan, 2011)		×	
(A9. Güder, 2021)	×		
(A10. Gürkan ve Dolapçioğlu, 2020)		×	
(A11. Haymana, 2020)	×		
(A12. Işık, vd., 2015)		×	
(A13. Kutanlıoğlu, 2014)	×		
(A14. Köse, vd., 2016)		×	
(A15. Midilli, 2019)	×		
(A16. zkale, vd., 2020)		×	
(A17. Sayan ve Hamurcu, 2018)		×	
(A18. Telligöz, 2019)	×		
(A19. Tut, 2018)	×		
(A20. Uğraş ve Semerci, 2012)		×	
(A21. Yasavur, 2013)	×		
(A22. Yumurtacı, 2019)	×		
(A23. Yurdakal, 2018)			×
(A24. Akan, 2022)			×
(A25. Karaca ve Pesen, 2023)		×	
(A26. Ayar, 2022)	×		
(A27. Yılmaz Gündüz, 2023)			×
<b>Toplam</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>3</b>

Tablo1 incelendiğinde, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yayımlanan yaratıcı dşnme becerisine yönelik çalışmaların daha çok araştırma makalesi ve yüksek lisans çalışması olduğu ve bu çalışma sayılarının eşit olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

**Tablo 2.** Türkiye’de Sınıf Eğitimi Alanında Yapılan Yaratıcı Düşünme Çalışmalarının Tercih Edilen Araştırma Yöntemine Göre Dağılımı

	Karma	Nitel	Nicel	Tarama	Diğer
(A1. Adıgüzel, 2016)				×	
(A2. Ahlatçioğlu, 2020)	×				
(A3. Arkan, vd., 2019)	×				
(A4. Bal, 2014)				×	
(A5. Durnacı ve Ültay, 2020)				×	
(A6. Erdoğan, 2014)				×	
(A7. Erdoğan, 2021)		×			
(A8. Gök ve Erdoğan, 2011)			×		
(A9. Güder, 2021)	×				
(A10. Gürkan ve Dolapçioğlu, 2020)		×			
(A11. Haymana, 2020)					×
(A12. Işık, vd., 2015)			×		
(A13. Kutanlıoğlu, 2014)	×				
(A14. Köse, vd., 2016)			×		
(A15. Midilli, 2019)					×
(A16. Özkale, vd., 2020)		×			
(A17. Sayan ve Hamurcu, 2018)					×
(A18. Telligöz, 2019)				×	
(A19. Tut, 2018)	×				
(A20. Uğraş ve Semerci, 2012)				×	
(A21. Yasavur, 2013)	×				
(A22. Yumurtacı, 2019)	×				
(A23. Yurdakal, 2018)			×		
(A24. Akan, 2022)	×				
(A25. Karaca ve Pesen, 2023)		×			
(A26. Ayar, 2022)	×				
(A27. Yılmaz Gündüz, 2023)	×				
<b>Toplam</b>	<b>10</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>6</b>	<b>3</b>

Tablo 2 incelendiğinde, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yayımlanan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların daha çok karma yöntemle çalışıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Çalışmalarda bilinen üç ana yöntemin dışında araştırmacılar tarafından farklı tanımlanan yöntemlere de yer verildiği ulaşılan bir diğer bulgudur.

**Tablo 3.** Türkiye’de Sınıf Eğitimi Alanında Yapılan Yaratıcı Düşünme Çalışmalarının Çalışma Gruplarına Göre Dağılımı

	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Öğrt.	Ders Kitabı	Öğrt. Prog.	Öğr. Aday
(A1), (A9), (A13), (A20), (A21), (A2), (A5), (A14)					×			×
(A3), (A8), (A24), (A27) (A4)			×				×	
(A6), (A7), (A25)					×	×		
(A10), (A11), (A16), (A17), (A18), (A19), (A23), (A26)				×		×		
(A12)	×	×	×	×				
(A15)		×	×	×				
(A22)		×						

Tablo 3 incelendiğinde, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yayımlanan yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmaların daha çok ilkökul 4. sınıf

öğrencileri ile gerçekleştirildiği bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmaların veri setlerinde aynı çalışma içerisinde farklı çalışma gruplarının da yer aldığı görülmüştür. Erdoğan (2014) çalışmasında çalışma grubu olarak çalışma kitabını ve öğretmenleri tercih etmiş; Işık, vd., (2015) çalışmalarında çalışma grubu olarak tüm ilkökul seviyelerini almış; Midilli (2019) de çalışmasını ilkökul 1. sınıflar hariç ilkökul 2, 3 ve 4. Sınıf öğrencileriyle yürütmüştür.

**Tablo 4.** Türkiye’de Sınıf Öğretmenliği Alanında Yapılan Yaratıcı Düşünme Çalışmalarında Kullanılan Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Tablo 4 incelendiğinde, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında

	Ölçek	Görüşme	TYDT	Yansıtıcı Günlük	Odak Grup Gör.	Öz değerlen.	Araşt. günlük	Gözlem	Etk. Değerlendir.	Anket	Metaforik algı	Akd. Başarı	Doküman
(A1. Adıgüzel, 2016)	x												
(A2. Ahlatcıoğlu, 2020)	x	x		x									
(A3. Arkan, vd., 2019)			x		x	x	x						x
(A4. Bal, 2014)													x
(A5. Durnacı ve Ültay, 2020)	x												
(A6. Erdoğan, 2014)		x							x				
(A7. Erdoğan, 2021)									x				
(A8. Gök ve Erdoğan, 2011)	x												
(A9. Güder, 2021)		x	x										
(A10. Gürkan ve Dolapçıoğlu, 2020)		x						x					
(A11. Haymana, 2020)			x										
(A12. Işık, vd., 2015)			x										
(A13. Kutanlıoğlu, 2014)		x						x		x			x
(A14. Köse, vd., 2016)										x			
(A15. Midilli, 2019)			x										
(A16. Özkale, vd., 2020)				x						x	x		
(A17. Sayan ve Hamurcu, 2018)			x										
(A18. Telligöz, 2019)			x										
(A19. Tut, 2018)		x	x									x	
(A20. Uğraş ve Semerci, 2012)											x		
(A21. Yasavur, 2013)		x									x		
(A22. Yumurtacı, 2019)		x	x	x									
(A23. Yurdakal, 2018)	x											x	
(A24. Akan, 2022)		x	x										
(A25. Karaca ve Pesen, 2023)													x
(A26. Ayar, 2022)	x	x					x						
(A27. Yılmaz Gündüz, 2023)		x										x	

yayımlanan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmalarının veri toplama araçlarına göre

çeşitlilik gösterdiği ve en sık tercih edilen veri toplama aracının Torrance Yaratıcı Düşünme Testi (TYDT) olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

**Tablo 5.** Sınıf Öğretmenliği Alanında Yapılan Yaratıcı Düşünme Çalışmalarının Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı

	Belirtilmemiş	İlk Okuma Yazma	Serbest Etkinlikler	Türkçe	Fen Bilimleri	Sosyal Bilgiler	İngilizce	Robotik Kodlama	Akıl ve Zekâ	Bilim Sanat	Hayat Bilgisi
(A1), (A5), (A8), (A9), (A12), (A14), (A15), (A18)	×										
(A2),		×									
(A3), (A24)			×								
(A4), (A6), (A7), (A23), (A25),				×							
(A10)						×					
(A11)								×			
(A13), (A20), (A21)											×
(A16), (A17), (A19),					×						
(A22)							×				
(A26)									×		
(A27)										×	

Tablo 5 incelendiğinde, Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yayımlanan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmalarının çalışma alanlarına göre çeşitlilik gösterdiği ve analiz edilen çalışmalarda sıklıkla herhangi bir alan dahil edilmeden (Adıgüzel, 2016; Durnacı ve Ültay, 2020; Telligöz, 2019) çalışıldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca Türkçe (Bal, 2014; Erdoğan, 2014), Fen Bilimleri (Özkale, vd., 2020), Sosyal Bilimler (Gürkan ve Dolapçioğlu, 2020) gibi sınıf öğretmenliğinin temel alanların yanı sıra Robotik Kodlama (Haymana, 2020), Akıl ve Zekâ Oyunları (Ayar, 2022), Bilim ve Sanat (Yılmaz Gündüz, 2023) alanlarında da yaratıcı düşünme becerisi çalışmalarının yapıldığı görülmektedir.

## SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Yaratıcı düşünme, yeniliği araştıran, problemlere çözüm bulan ve özgün fikirleri oluşturan düşünce sistemidir (Yenilmez ve Yolcu, 2007). Bu bölümde araştırmancının bulgularına göre sonuçlar tartışılmıştır. Bu çalışmada, Türkiye’de 2011-2023 yılları arasında sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların eğilimi hakkında fikir sahibi olmak amaçlanmıştır, belirlenen yıl aralığında Türkiye’de sınıf eğitimi alanında yapılan çalışmalar veri setini oluşturmuştur.

Araştırmada Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmaların daha çok yüksek lisans ve araştırma makalesi olarak

yayımlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öz ve Türkel (2023) de çalışmalarında yaratıcı düşünme becerisine yönelik lisansüstü tezleri analiz etmiş, veri setini oluşturan çalışmaların daha çok yüksek lisans tezi olduğunu belirtmiştir. Yaratıcı düşünme çalışmalarının daha çok yüksek lisans tezi olarak çalışılması son yıllarda yaratıcı düşünmeye yönelik çalışmaların artış göstermesiyle açıklanabilir. Aksoy (2023) da çalışmasında 2012-2021 yılları arasında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan lisansüstü çalışmaların daha çok yüksek lisans olarak çalışıldığı sonucuna ulaşmıştır. Eğmir, Keskin ve Pektaş (2020) çalışmalarında yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmaların giderek arttığını ve yaratıcı düşünme çalışmalarının çoğunlukla yüksek lisans tezi olarak çalışıldığını belirtmiştir. Bu yönüyle bu araştırmanın sonucunun alanyazındaki çalışmaların sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Araştırmada Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmaların daha çok karma araştırma yöntemiyle desenlendiği sonucuna ulaşılmıştır. Karma araştırma yöntemi, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin avantajlı taraflarını destekleyen bir anlayışa sahiptir (Baki ve Gökçek, 2012). Bu durumdan dolayı yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışma yürüten araştırmacılar karma araştırma yöntemini tercih etmiş olabilir. Literatür incelendiğinde ise yaratıcı düşünme çalışmalarını sistematik bir şekilde analiz eden çalışmalarda veri setini oluşturan çalışmaların daha çok nicel yöntem ile çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır (Eğmir, Keskin ve Pektaş, 2020; Alkan ve Cengiz, 2022).

Araştırmada Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yaratıcı düşünme becerisine yönelik çalışmalarda veri toplama aracı/teknigi olarak en fazla Torrance Yaratıcı Düşünce Testi’nin (1966) kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Aksoy (2023) da çalışmasında veri setini oluşturan yaratıcı düşünme çalışmalarında veri toplama aracı/teknigi olarak en fazla Torrance Yaratıcı Düşünme Testinin kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Bu yönüyle araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir. Ayrıca bu çalışmada ulaşılan sonuçlardan bir diğeri kullanılan Torrance Yaratıcı Düşünme Testinin ardından en fazla başvurulmuş diğeri bir veri toplama aracı/tekniginin katılımcılarla yapılan görüşmeler olduğudur. Alanyazın incelendiğinde, yaratıcı düşünme becerilerinin farklı yöntem ve tekniklerle ele alındığı görülmüştür. Deveci ve Aydı (2019) yaratıcı düşünme becerisinin gelişiminde etkili olan pek çok farklı yaklaşım, yöntem ve tekniklerin olduğunu çalışmalarında belirtmiştir. Ancak alanyazında Torrance Yaratıcı Düşünme Testini kullanan çalışmaların yoğun olduğu gözlenmiştir. Desai (2020) çalışmasında Hindistan’daki kabile öğrencilerine İngilizce öğretirken yaratıcı drama tekniklerine başvurmuş, veri toplama aracı olarak Torrance Yaratıcı Düşünme Testinden yararlanmışlardır. Ghriss ve Abdallah (2021) çalışmalarında Torrance Yaratıcı Düşünme Testini Tunuslu 6. sınıf öğrencilerine uygulamışlardır. Liu, vd., (2023) Torrance Yaratıcı Düşünme Testini 1047 ilkökul öğrencisine uygulamış, çalışmalarında ilkökul çocuklarının yaratıcı düşünme becerisi profillerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Tiryaki ve Adıgüzel (2021) ise çalışmalarında STEM tabanlı robotik kodlama çalışmalarının ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin yaratıcılık ve tutumlarına etkisini araştırmışlar, veri toplama aracı olarak Torrance Yaratıcı Düşünme Testinden yararlanmışlardır. Aldı (2016) ise çalışmasında Türkçe dersi kazanımlarının öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerisine katkısını araştırmak için görüşme tekniğinden yararlanmışlardır.

Araştırmada Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmalarda katılımcı grubu olarak çoğunlukla ilkökul 4. sınıflar öğrencilerinin tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, ilkökul dördüncü sınıflardan diğeri sınıf düzeylerine göre daha kolay ve etkin veri toplanabileceği düşüncesinden kaynaklanabilir. Alkan ve Cengiz (2022) çalışmalarında veri setini oluşturan çalışmalarda katılımcı grubu olarak çoğunlukla öğretmen adayları ile çalışıldığı sonucuna varmıştır. Eğmir,



Keskin ve Pektaş (2020) ise çalışmalarında Türkiye’de yaratıcı düşünmeye yönelik lisansüstü tez çalışmalarının katılımcı grubunu çoğunlukla ortaokul öğrencileri oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Widiana, vd., (2023) çalışmalarında yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre geliştirdikleri etkinliklerle ilkokul 4. Sınıf öğrencilerinin okuma ilgisi ve yaratıcı düşünme becerilerini test etmişler, yapılan etkinliklerin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği sonucuna varmışlardır.

Araştırmada Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yaratıcı düşünme becerisine yönelik yapılan çalışmalarda çoğunlukla herhangi bir disiplin belirtilmeden çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğmir, Keskin, Pektaş (2020) çalışmalarında veri setini oluşturan çalışmalarda çalışma alanı olarak çoğunlukla Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri ve Hayat Bilgisi alanının tercih edildiği sonucuna ulaşmıştır. Literatürde yaratıcı düşünme çalışmalarının temel derslerin yanında farklı alanlarda da yapıldığı çalışmalar mevcuttur. Terzi ve Küçük Demir (2022) çalışmalarında zekâ oyunlarının 6. sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerisine etkisini araştırmıştır. Yine Öz ve Türkel (2023) de çalışmalarında yaratıcı düşünme çalışmalarının mimarlık ve güzel sanatlar gibi alanlarda uygulandığı sonucuna ulaşmıştır.

Türkiye’de sınıf eğitimi alanında 2011-2023 yılları arasında yaratıcı düşünme becerilerine yönelik yapılan çalışmaların çoğunlukla yüksek lisans ve araştırma makalesi olarak yayımlandığı; çalışmalarda araştırmacıların araştırma yöntemi olarak daha çok karma yöntemi tercih ettiği; veri toplama aracı olarak Torrance Yaratıcı Düşünme Testine çok fazla başvurulduğu; çalışmaların katılımcı grubunu çoğunlukla ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin oluşturduğu; çalışmaların spesifik olarak temel alanlardan herhangi birine yönelik olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

### **Öneriler**

Çalışmanın sonuçlarına dayanarak aşağıdaki öneriler verilebilir.

- Araştırmalarda yaratıcı düşünmeyi ölçen yabancı ölçekler yerine yerli ölçekler geliştirilip uygulanabilir.
- Araştırmaların daha üst sınıf seviyeleri yerine ilkokul 1 ve 2. sınıflarda gerçekleştirilmesi tercih edilebilir.
- Yaratıcı düşünme çalışmalarında dijital öykü gibi teknolojiden de faydalanılan çalışmalar uygulanabilir.
- Yapılacak çalışmalar temel derslere yönelik uygulamaların ötesinde yaratıcı drama, robotik kodlama çalışmaları gibi farklı alanlarda da uygulanabilir.
- Bu çalışmada sadece sınıf eğitimi alanında yapılan yaratıcı düşünme çalışmaları analiz edilmiştir, farklı alanlarda yapılmış yaratıcı düşünme çalışmaları ele alınabilir.

### **KAYNAKÇA**

- Adıgüzel, D. Ç. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin yaratıcı düşünme becerileri ile öğretmen davranışlarının öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimine katkısı arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Ahlatçioğlu, M. E. (2020). *Yansıtıcı günlük yazımının sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme eğilimlerine ve yansıtma düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Akan, R. (2022). *Hayat bilgisi öğretiminde çocuklar için felsefe (p4c) yaratıcı düşünme becerisi etkinliklerinin öğrencilerin yaratıcı düşünme becerisine etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

- Aksoy, T. (2023). *Yaratıcı düşünme alanında yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Aldıg, E. (2016). *Öğretmen görüşlerine göre 6-8.sınıflar Türkçe dersi dinleme alanı kazanımlarının yaratıcı düşünme becerisine katkısı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Alkan, Ş., ve Cengiz, C. (2022). Yaratıcı düşünmeyi konu alan ulusal çalışmalara yönelik betimsel içerik analizi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(2), 1057-1073. doi:10.24315/tred.957880
- Arkan Sezgin, K., ve Baysal, Z. N. (2019). İlkokul 3. sınıf öğrencileri için geliştirilen düşünme becerileri programının öğrencilerin yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi. *HAYEF: Journal of Education*, 16(1), 19-47.
- Ayar, A. (2022). *Akıl ve zeka oyunlarının ilkökul 4.sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme, üst bilişsel farkındalık, dikkat ve sosyal beceri düzeylerine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Baki, A., ve Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Bal, B. (2014). Türkçe dersi öğretim programlarında yaratıcı düşünme. *Turkish Studies Dergisi*, 9(9), 247-257.
- Çalık, M., ve Sözbilir, M. (2014). İçerik analizinin parametreleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39(174), 33-38.
- Çelik, B. B., ve Dikmenli, Y. (2021). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı ve yansıtıcı düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 46-65. <https://doi.org/10.15659/ankad.v5i1.101>
- Demirtaş, B. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin yaratıcılık fenomenine duyarlılığı ile matematiksel düşünme becerileri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Desai, F. (2020). Teaching English through drama to tribal dtudents of undergraduate level at remote area of south gujarat region in India. *Education Quarterly Reviews*, 3(4), 521-537. doi:10.31014/aior.1993.03.04.159
- Deveci, İ. & Aydın, M. (2019). Fen bilimleri öğretmenlerinin öğretim programındaki yaşam becerilerinin kazandırılmasına ilişkin görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(1), 164-186. <https://doi.org/10.24315/tred.693345>
- DeVito, A. (1971). Recognizing and assessing creativity. J. E. Weigand içinde, *Developing teacher competencies* (207-245). Englewood, New Jersey: Prentice Hall.
- Doğanay, A. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Durnacı, Ü., & Ültay, N. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının eleştirel ve yaratıcı düşünme eğilimleri. *Turkish Journal of Primary Education (TUJPED)*, 5(2), 75-97.
- Eğmir, E., Keskin, A., & Pektaş, F. (2020). Analysis of graduate dissertations examining the effects of creative thinking practices. *Language Teaching and Educational Research (LATER)*, 3(1), 116-135. doi:10.35207/late.709223
- Erdoğan, N. G. (2021). *İlkokul Türkçe çalışma kitaplarında yer alan etkinliklerin yaratıcı düşünme becerileri açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Erdoğan, T. (2014). İlkokul 1-4.Sınıflar Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerin yaratıcı düşünme becerisi açısından incelenmesi ve sınıf öğretmenlerinin bu etkinliklere ilişkin görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2014), 25-58.

- Ghriss, N. F., & Abdallah, M. B. (2021). Explanatory factors of sixth grade pupils; creativity in Tunisian primary schools. *Gifted Education International*, 37(3), 255-272.
- Gök, B., ve Erdoğan, T. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44, 29-52.
- Güder, R. A. (2021). *Yaratıcılık eğitimi etkinliklerinin sınıf öğretmenlerinin yaratıcı düşünme becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Gürkan, B., ve Dolapçioğlu, S. (2020). Sosyal bilgiler dersinde estetik yaratıcılık öğretim etkinlikleriyle yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 45(202), 51-77. doi:10.15390/EB.2020.8474
- Harris, R. (1998). *Introduction to creative thinking*. In Creative Problem Solving: Creative Thinking. <http://www.virtualsalt.com/crebook1>. adresinden alındı.
- Haymana, İ. (2020). *Robotik ve kodlama eğitiminin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Işık, A. D., Uysal, H., Akosmanoğlu, E., ve Bilir, A. (2015). İlkokul eğitiminin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 358-367.
- Karaca, E., ve Pesen, A. (2023). İlkokul dördüncü sınıf Türkçe ders kitabında yer alan atasözlerinin incelenmesi: yaratıcı düşünmeyi destekleme aracı olarak atasözleri. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi (IJOTEM)*, 6(1), 18-40.
- Karakaş, A. G. (2023). *Türkçe öğretmenlerinin yaratıcı düşünme becerisini geliştirmeye yönelik öz yeterlilik algıları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Karasar, N. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Köse, E., Ercoskun, N., ve Balcı, A. (2016). Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (40), 153-170.
- Kurt, E. (2019). *Sanatsal yaratıcılık ve zekâ ilişkisine müziğin etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kutanlioğlu, D. (2014). *Hayat bilgisi dersindeki kazanımların öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerine katkısına yönelik öğretmen görüşlerinin ve uygulamalarının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Lewis, A., & Smith, D. (1993). Defining higher order thinking. *Theory into Practice*, 32(3), 131-137.
- Liu, J., Yu, L., Zhao, X., Liu, Y., & Jiao, L. (2023). Creativity profiles and the role of interpersonal relationships in primary school pupils: a person-centered approach. *Journal of Creative Behavior*, 57(1), 37-48.
- Midilli, M. (2019). *Özel yetenekli ilkökul öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu.
- Öz, K., ve Türkel, A. (2023). Yaratıcı düşünme temelli lisansüstü tezlerin eğilimleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1374-1389.

- Özkale, U., Kılıç, F., & Yelken, T. (2020). İlkokul öğrencilerinin görüşlerine göre fen bilimleri dersinde yapılan etkinliklerin yaratıcı düşünme becerileri açısından incelenmesi. *Turkish Journal of Educational Studies Dergisi*, 7(3), 139-168.
- Polat, M. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yaratıcılık düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Sarıkaya, B., Yayan, E., ve Yamaç, A. E. (2023). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin üst düzey düşünme becerileri bağlamında incelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 8(1), 133-158. doi:10.54979/turkegitimdergisi.1307757
- Sayan, Y., & Hamurcu, H. (2018). İlköğretim fen ve teknoloji dersi için geliştirilen materyallerin öğrencilerin yaratıcı düşünme becerilerine ve öz kavramlarına etkileri. *Education Sciences*, 13(2), 106-120.
- Tahiroğlu, M., & Gevrek, Y. E. (2021). The effect of perceived parent attitudes on critical thinking tendencies on primary school 4th grades. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(16), 1218-1249. doi:10.35826/ijetsar.415
- TDK. (2015). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Telligöz, Z. (2019). *İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme ve atılganlık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Temizkan, M. (2011). Türkçe öğretiminde yaratıcı düşünmeyi geliştirme bakımından Nasreddin Hoca fıkraları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 195-223.
- Terzi, H., & Küçük Demir, B. (2022). The effects of intelligence games on the creative thinking skills of 6th grade students. *Journal of Computer and Education Research*, 10(20), 751-776. doi:10.18009/jcer.1187953
- Tiryaki, A., & Adıgüzel, S. (2021). The effect of stem-based robotic applications on the creativity and attitude of students. *Journal of Science Learning*, 4(3), 288-297. doi:10.17509/jsl.v4i3.29683
- Torrance, E. (1974). *Torrance test of creative thinking. verbal tests forms a and b*. Bensenville: Scholastic Service Inc.
- Tut, E. (2018). *4.sınıf fen bilimleri dersinde oyun temelli öğrenme uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına ve yaratıcı düşüncelerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Uğraş, H., ve Semerci, Ç. (2012). Öğrencilerin hayat bilgisi dersinde yaratıcı düşünme becerilerini kazanma düzeylerine ilişkin öğretmen görüşleri (Elâzığ ili örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(1), 93-100.
- Widiana, W., Triyono, S., Sudirtha, G., Adiyaya, M. A., & Amn, G. A. (2023). Bloom's revised taxonomy-oriented learning activity to improve reading interest and creative thinking skills. *Cogent Education*, 10(2), 1-15. doi:10.1080/2331186X.2023.2221482
- Yasavur, H. (2013). *İlköğretim 3.sınıf hayat bilgisi dersinde öğrencilere yaratıcı düşünme becerisini kazandırmak için önerilen etkinliklerin öğretmenler tarafından kullanılma sıklıkları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Yenilmez, K., & Yolcu, B. (2007). Öğretmen davranışlarının yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimine katkısı. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18), 95-105.
- Yıldırım Suna, Z., & Benzer, A. (2023). Türkçe eğitiminde üst düzey düşünme becerileri ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi* (15), 281-305.

---

Yılmaz Gündüz, D. (2023). *Bütünleştirilmiş bilim ve sanat etkinliklerinin yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yumurtacı, N. (2019). *İngilizce öğretiminde yaratıcı drama kullanımının ilkökul öğrencilerinin kelime edinimi ve yaratıcı düşünme becerilerine olan etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yurdakal, İ. H. (2018). *Yaratıcı okuma çalışmalarının ilkökul 4.sınıfta okuma ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

## EXTENDED ABSTRACT

### Introduction

The most important feature that distinguishes the individual from other living groups is the act of thinking. Thinking skill operates as a mental process in the events that individuals encounter in their lives and the problems within these events and in the solution of these problems. Creative thinking is the process of being willing to solve problems and developing not only products but also ideas.

In this study, theses and articles related to creative thinking skills in the field of classroom education in Turkey between 2011-2023 were examined using the survey model and it was aimed to reach conclusions about the trend of creative thinking studies. Within the scope of the research, answers to the following questions were sought.

1. How is the distribution of studies on creative thinking skills in the field of primary education according to their types?
2. How is the distribution of studies on creative thinking skills in the field of primary education according to research methods?
3. How is the distribution of studies on creative thinking skills in the field of primary education according to data collection tools/techniques?
4. How is the distribution of studies on creative thinking skills in the field of primary education according to participant groups?
5. How is the distribution of the studies on creative thinking skills in the field of primary education according to the disciplines in the field of classroom education?

### METHOD

In this study, it was aimed to determine the tendency of creative thinking skills studies in the field of classroom education in Turkey. The descriptive approach was utilized in the research which was conducted according to the survey model.

In order to determine the data sources of this research, some criteria were determined and these criteria are presented below.

- Studies published between 2011-2023,
- Studies published as graduate thesis and research articles
- Full text studies in Dergi Park, Google Scholar and Council of Higher Education Thesis Center,
- Studies on creative thinking skills in the field of classroom education in Turkey,
- Studies published in Turkish or English,

- Studies containing the keywords “creativity” and “creative thinking”

In this study, descriptive content analysis was used to analyze the data. Descriptive content analysis is a systematic study that covers the evaluation of trends and research results in a descriptive dimension by considering the studies on a specific topic.

### **Findings**

It was concluded that the studies on creative thinking skills published in the field of primary education in Turkey between 2011-2023 were mostly research articles and master's degree studies and the number of these studies was equal. It was concluded that the studies on creative thinking skills published in the field of primary education in Turkey between 2011-2023 were mostly mixed-method studies. It was concluded that the studies on creative thinking skills published in the field of primary education in Turkey between 2011 and 2023 were mostly conducted with primary school 4th grade students.

### **Conclusion, Discussion and Suggestions**

How is the distribution of the studies on creative thinking skills conducted in the field of primary education between 2011 and 2023 according to their types?", it was concluded that the creative thinking studies conducted in the field of primary education in the specified year range were mostly published as master's and research articles. Oz and Turkel (2023) also analyzed the postgraduate theses on creative thinking skills in their study, and it was stated that the studies constituting the data set were mostly master's theses. The fact that creative thinking studies are mostly master's theses can be explained by the increase in studies on creative thinking in recent years.

In order to find an answer to the question “How is the distribution of the studies on creative thinking skills conducted in the field of classroom education between 2011 and 2023 according to the participant groups?”, the necessary analyzes were made and it was concluded that in the creative thinking studies conducted in the field of primary education in the specified year interval, mostly primary school 4th graders were preferred as the participant group. This may be due to the idea that it is easier and more effective to collect data from primary school fourth graders than other grade levels. Alkan and Cengiz (2022) concluded that in the studies that constituted the data set in their study, pre-service teachers were mostly used as the participant group. Local scales can be developed instead of foreign scales measuring creative thinking. It may be preferable to conduct research in primary school grades 1 and 2 instead of higher grade levels.